

HANDLEIDING ***BEGELEIDEN VAN*** ***SCHEIDSRECHTERS***

Uitgave nr. : seizoen 2024/'25
Datum : 26 augustus 2024

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
2.	BEOORDELING VIA DE WEDSTRIJDZAKEN APP.....	3
3.	ONDERDELEN VRAGENLIJST	6
4.	DE JUISTE SCORE TOEKENNEN	8
5.	ZELFREFLECTIEFORMULIER DUGOUT	11

1. INLEIDING

Het begeleidingsproces van onze (assistent-)scheidsrechters is vanaf de start van het seizoen 2024/'25 vernieuwd. De focus ligt meer op begeleiden en ontwikkelen in plaats van enkel het beoordelen van de official. De zelfreflectie die de official na de wedstrijd maakt, is onderdeel van dat nieuwe begeleidingsproces. Omdat de rol van de begeleider (voorheen rapporteur) ook verandert, zal in dit document de nadruk komen te liggen op die nieuwe manier van begeleiden.

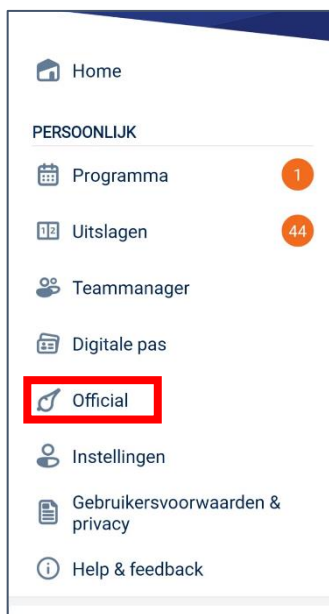
Met deze handleiding willen we je informeren over hoe de begeleiding van de scheidsrechter er precies uitziet. Allereerst kijken we naar het beoordelen van de official via de Wedstrijdzaken App, hoe werkt dat precies? Vervolgens kijken we naar de competenties waarop de official wordt beoordeeld, hoe beoordeelt je op de juiste manier? Tot slot kijken we naar de zelfreflectie van de official en wat daarin de rol van de begeleider is.

2. BEOORDELING VIA DE WEDSTRIJZAKEN APP

Op het moment dat je wordt aangesteld als begeleider bij een wedstrijd, zal de wedstrijd in de Wedstrijdzaken App verschijnen. Na afloop van de wedstrijd vul je de vragenlijst in. Deze vragenlijst gaat over onderstaande vier competenties:

1. Managen van de wedstrijd
2. Communicatie
3. Toepassing spelregels
4. Volgen en positie kiezen

De vragenlijst vind je door op de drie horizontale streepjes (menu) aan de linker bovenkant te drukken. Vervolgens druk je op *Official*.

Wanneer je op Official hebt gedrukt, zie je de wedstrijd verschijnen. Zie het voorbeeld hieronder:

Vervolgens kies je de juiste wedstrijd en de official van wie je de vragenlijst wil invullen. Door daarop te drukken kom je in de vragenlijst terecht. Zoals eerder genoemd bestaat de vragenlijst uit vier competenties. Per indicator geef je een score variërend van 1 t/m 5. Meer informatie over de score vind je terug in hoofdstuk 5: De juiste score toekennen.

Door de score passend bij de geleverde prestatie te selecteren, wordt de waardering vervolgens zichtbaar.

1. MANAGEN VAN DE WEDSTRIJD
1.1 De scheidsrechter komt overtuigend, zelfverzekerd en resoluut over bij een beslissing en/of weerstand. Hoe scoort de scheidsrechter hierop?
☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
1.2 De scheidsrechter voelt de wedstrijd aan en is flexibel genoeg om arbitrage aan te passen. Hoe scoort de scheidsrechter hierop?
☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

1. MANAGEN VAN DE WEDSTRIJD
1.1 De scheidsrechter komt overtuigend, zelfverzekerd en resoluut over bij een beslissing en/of weerstand. Hoe scoort de scheidsrechter hierop?
☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☒ 4 ☐ 5 Goed
1.2 De scheidsrechter voelt de wedstrijd aan en is flexibel genoeg om arbitrage aan te passen. Hoe scoort de scheidsrechter hierop?
☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4 ☐ 5 Voldoende

Aan het einde van de vragenlijst volgen er nog twee algemene vragen over de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd en het niveau waarop de scheidsrechter actief is:

ALGEMEEN
Wat is de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd?
Normaal ☐
Moeilijk ☐
Zeer moeilijk ☐
Wat vind je van het niveau van de scheidsrechter? De scheidsrechter is actief op ...
... te hoog niveau ☐
... het juiste niveau ☐
... te laag niveau ☐

Moeilijkheidsgraad van de wedstrijd

Het beoordelen van de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd staat los van het beoordelen van de prestaties van de scheidsrechter op de andere competenties. Met andere woorden: het goed leiden van een (zeer) moeilijke wedstrijd leidt niet tot een hogere beoordeling bij de competentie 1.1 t/m 4.2.

Er zijn verschillende factoren die de moeilijkheidsgraad van een wedstrijd bepalen. Voorbeelden van factoren die de moeilijkheidsgraad van een wedstrijd kunnen beïnvloeden:

- Positie teams op de ranglijst (titelwedstrijd, degradatiekraker)
- Derby
- Gedrag publiek
- Gedrag spelers/staf
- Weersomstandigheden
- Aantal complexe situaties

Belangrijk is dat bovenstaande zaken zichtbaar zijn/worden tijdens de wedstrijd. Bijvoorbeeld: een derby die rustig verloopt, hoeft geen invloed te hebben op de moeilijkheidsgraad van de wedstrijd. Dan blijft de moeilijkheidsgraad 'normaal'.

Niveau van de scheidsrechter

Aan het einde van de vragenlijst wordt gevraagd naar het niveau waarop de scheidsrechter actief is. Daarbij wordt er onderscheid gemaakt tussen drie niveaus: te hoog, het juiste en een te laag niveau:

te hoog → De scheidsrechter is op een te hoog niveau actief, hij kan het wedstrijdniveau niet aan

juiste niveau → De scheidsrechter is op het juiste wedstrijdniveau actief

te laag → De scheidsrechter toont aan een hoger wedstrijdniveau aan te kunnen

3. ONDERDELEN VRAGENLIJST

De vragenlijst bestaat dus uit de vier competenties (kennis, vaardigheden, houding en persoonlijke eigenschappen), die ieder weer bestaan uit twee losse te beoordelen criteria. Hieronder volgt een overzicht van die te beoordelen criteria.

1	Managen van een wedstrijd
1.1	De scheidsrechter komt overtuigend, zelfverzekerd en resoluut over bij een beslissing en/of weerstand.
1.2	De scheidsrechter voelt de wedstrijd aan en is flexibel genoeg om arbitrage aan te passen.
2	Communicatie
2.1	De scheidsrechter gebruikt een functioneel fluitsignaal.
2.2	De scheidsrechter gebruikt duidelijke en functionele non-verbale signalen en verbale communicatie.
3	Toepassing spelregels
3.1	De scheidsrechter neemt de juiste beslissingen.
3.2	De scheidsrechter past een logisch kaartenbeleid toe.
4	Volgen & positie kiezen
4.1	Tijdens het spel volgt en kiest de scheidsrechter de beste positie.
4.2	Bij spelhervattingen kiest de scheidsrechter de beste positie.

Verwijtbare fouten

Als er verwijtbare fouten zijn gemaakt, moeten die op onderstaande manier mee worden genomen in het toekennen van de juiste scores:

- Als er 1 verwijtbare fout is gemaakt en de score kwam uit op een 3, 4 of 5, verlaagt de begeleider de eindscore tot een score 2.
- Als er 1 verwijtbare fout is gemaakt en de score kwam uit een op 2, verlaagt de begeleider de eindscore tot een score 1.
- Als er 2 of meer verwijtbare fouten beschreven zijn, kent de begeleider altijd een score 1 toe.

Een verwijtbare fout kan alleen worden gemaakt bij onderstaande competenties:

3	Toepassing spelregels
3.1	De scheidsrechter neemt de juiste beslissingen.
3.2	De scheidsrechter past een consistent disciplinair beleid toe.
4	Volgen & positie kiezen
4.1	Tijdens het spel volgt en kiest de scheidsrechter correct positie.
4.2	Bij spelhervattingen kiest de scheidsrechter correct positie.

Een verwijtbare fout betekent dat de scheidsrechter de situatie kon waarnemen of had moeten kunnen waarnemen:

- Als de scheidsrechter in positie stond om de situatie te kunnen zien, moet de verwijtbare fout worden meegewogen bij 3.1 of 3.2;
- Als de scheidsrechter niet in positie stond om de situatie te kunnen zien (maar wel in de positie had moeten staan), moet de verwijtbare fout bij 4.1 of 4.2 worden meegenomen.
- Een verwijtbare fout hoeft geen invloed te hebben op de uitslag van de wedstrijd.

Bij een verwijtbare fout gaat het om een verkeerde beslissing ten aanzien van:

- een doelpunt;
- een strafschop;
- een directe rode kaart;
- het niet tonen van een gele kaart aan een speler die al een gele kaart heeft ontvangen, waardoor een rode kaart achterwege blijft;
- het onterecht tonen van een tweede gele kaart waardoor een speler ten onrechte een rode kaart krijgt;
- een directe scoringskans.

Alle andere verkeerde beslissingen worden *niet* als verwijtbaar gezien.

Voorbeeld verwijtbare fout

Bij een pass naar voren staat de speler die de bal ontvangt strafbaar buitenspel. De scheidsrechter staat in een positie om zelf buitenspel waar te kunnen nemen, maar laat echter onterecht doorspelen. Hierop onttrekt een verdediger de aanvaller op onreglementaire wijze een directe scoringskans. De scheidsrechter stuurt de verdediger vervolgens van het veld.

Deze rode kaart is dan *geen* verwijtbare fout, omdat de beslissing rood te geven op zich juist is. Het door laten spelen bij strafbaar buitenspel, waardoor de directe scoringskans ontstaat, dient echter *wel* als een verwijtbare fout meegewogen te worden in deze situatie.

Gevolg: **wel** een punt aftrek bij 3.1 (foutieve buitenspelbeslissing waarbij de scheidsrechter de situatie zelf kon waarnemen), maar **niet** bij 3.2 (rode kaart verdediger).

Complexe situaties

Enkele voorbeelden van 'complexe situaties':

- Een situatie waarbij verschillende overtredingen tegelijkertijd worden gemaakt;
- Een onoverzichtelijke strafschopsituatie, waaronder toepassing *triple punishment* regel;
- De scheidsrechter weet door subtiele of terloopse interacties met de spelers de wedstrijd onder controle te houden;

Verbeterpunten

Enkele voorbeelden van 'verbeterpunten':

- Herhaaldelijk minder goed handelen van de scheidsrechter (bijvoorbeeld herhaaldelijk niet fluiten voor duwen van de tegenstander);
- Enkel of herhaaldelijk minder goed handelen met een directe invloed op het wedstrijdverloop (bijvoorbeeld eenmaal geen waarschuwing geven voor een onbesuisde overtreding);
- Het vijfmaal te zacht fluiten geldt niet als vijf verbeterpunten, maar slechts als één verbeterpunt.
- Het herhaaldelijk niet fluiten voor vasthouden en herhaaldelijk niet fluiten voor duwen zijn echter wel twee verbeterpunten.
- Het herhaaldelijk niet optreden tegen protesteren van spelers.
- Het herhaaldelijk niet optreden tegen opstootjes tussen spelers.

Het onderbrengen van de score

Het is belangrijk om waarnemingen aan de juiste competentie toe te kennen. Een spelmoment kan voor meerdere competenties relevant zijn, maar mag maar bij één competentie in de score meegerekend worden.

Voorbeeld dat bij competentie 1.2 thuishoort:

Na een sportieve 1e helft, begint de 2e helft met een aantal snel opeenvolgende, kleine overtredingen, waarbij de irritatie op het veld toeneemt. Dit is een veranderd spelbeeld, waarbij de scheidsrechter het wedstrijdmanagement dient aan te passen door snel de teugels aan te halen (door bijvoorbeeld voordeel achterwege laten, harder fluitsignaal, manier van volgen aanpassen door bovenop de situatie te lopen). De rapporteur dient het geheel van maatregelen die de scheidsrechter neemt, bij 1.2 te omschrijven;

Voorbeeld dat bij competentie 3.2 thuishoort:

De scheidsrechter geeft meerdere keren verspreid over de hele wedstrijd geen waarschuwing voor een overtreding waar altijd geel op staat. Dit leidt echter niet tot een verandering in het spelbeeld (geen verruwing of toename overtredingen). De begeleider kan dit bij 3.2 meewegen, omdat het spelbeeld niet veranderde met het foutieve gedrag van de scheidsrechter.

4. DE JUISTE SCORE TOEKENNEN

Om tot een juiste score te komen per competentie, kan onderstaande tabel als hulpmiddel dienen:

5 – Zeer goed <i>ver boven verwachting</i>	4 – Goed <i>boven verwachting</i>	3 – Voldoende <i>naar verwachting</i>	2 – Matig <i>onder verwachting</i>	1 – Onvoldoende <i>ver onder verwachting</i>
Minimaal 3 correcte beslissingen in complexe situaties Geen verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Minimaal 3 correcte beslissingen in complexe situaties 1 of 2 verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Minimaal 3 correcte beslissingen in complexe situaties 3 of meer verbeterpunten Geen verwijtbare fouten		
	Minimaal 1 of 2 correcte beslissingen in complexe situaties Geen verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Minimaal 1 of 2 correcte beslissingen in complexe situaties 1 of 2 verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Minimaal 1 of 2 correcte beslissingen in complexe situaties 3 of meer verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	
		Geen correcte beslissingen in complexe situaties Geen verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Geen correcte beslissingen in complexe situaties 1 of 2 verbeterpunten Geen verwijtbare fouten	Geen correcte beslissingen in complexe situaties 3 of meer verbeterpunten Geen verwijtbare fouten
			Score 5, 4 of 3 en 1 verwijtbare fout	Score 5, 4 of 3 en 2 of meer verwijtbare fouten
				Score 2 en 1 of meer verwijtbare fout(en)

<p><u>1.1 – Managen wedstrijd</u> Komt overtuigend, zelfverzekerd, en resoluut over bij een beslissing en/of weerstand</p>	<p>De scheidsrechter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blijft overeind in stressvolle situaties; - Is consistent en laat zich niet beïnvloeden door anderen (spelers, teamofficials, supporters, etc.); - Neemt altijd objectieve beslissingen, ook als kritiek onvermijdelijk is; - Heeft zelfvertrouwen en is zelfverzekerd; - Is resoluut, moedig en niet bang om impopulaire beslissingen te nemen; - Kan met eigen gedrag invloed uitoefenen op spanning bij conflicten, door bijvoorbeeld gepaste afstand te behouden.
<p><u>1.2 – Managen wedstrijd</u> Voelt de wedstrijd aan en is flexibel genoeg om arbitrage aan te passen</p>	<p>De scheidsrechter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fluit in de geest van de wedstrijd; - Is in staat om gedurende de hele wedstrijd een herkenbare lijn te hebben in zijn beoordeling van overtredingen. Deze lijn is herkenbaar en begrijpelijk; - Heeft een herkenbaar kaartenbeleid met een juiste opbouw; - Beschikt over voldoende inlevingsvermogen; - Is in staat om de touwtjes strakker in handen te nemen en te laten vieren op de juiste momenten; - Herkent spelers die opvallen en past de arbitrage hierop aan (vaker persoonlijk contact, kort volgen, etc.); - Past de arbitrage aan weersomstandigheden aan;
<p><u>2.1 – Communicatie</u> Functioneel fluitsignaal</p>	<p>De scheidsrechter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Heeft een altijd duidelijk hoorbaar fluitsignaal; - Kan met het fluitsignaal onderscheid maken tussen een ‘normale’ of ‘ernstige’ overtreding; - Gebruikt de fluit op de juiste momenten (niet onnodig);
<p><u>2.2 – Communicatie</u> Duidelijke en functionele non-verbale signalen, en verbale communicatie</p>	<p>De scheidsrechter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geeft duidelijke signalen voor: doelschop, hoekschop, strafschop, inworp, (indirecte) vrije schop; - Geeft een functioneel, ondersteunend gebaar wanneer niet duidelijk is waarvoor het spel onderbroken is; - Geeft duidelijk (verbaal en non-verbaal) aan wanneer de voordeelregel wordt toegepast; - Geeft, indien gewenst, uitleg aan de aanvoerder over genomen beslissing; - Toont op rustige en duidelijke wijze de kaart, zodat iedereen weet wie bestraft wordt; - Heeft een goede balans tussen rustig en feller verbaal en non-verbaal gedrag, maar heeft altijd controle over zijn emoties en straalt dit uit;
<p><u>3.1 – Toepassing spelregels</u> Juistheid van beslissingen</p>	<p>De scheidsrechter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Past de spelregels correct toe; - Kan onderscheiden wanneer een tackle op de bal of tegenstander is gericht; - Onderbreekt direct de wedstrijd wanneer spelers slachtoffer zijn van ernstige overtredingen; - Bestraft op correcte wijze duwen, trekken en vasthouden; - Bestraft het misleiden van de scheidsrechter, spelbederf en onsportief gedrag (tijdrekken, commentaar, etc.); - Is alert op het gebruik van ellebogen, hand(en) en/of armen; - Kan onderscheid maken tussen het opzettelijk of onopzettelijk spelen van de bal met de hand; - Kent correct de (in)directe vrije schop toe; - Past de procedures bij spelerswisselingen en het behandelen van geblesseerde spelers toe; - Houdt de snelheid in het spel; - Bestraft strafbaar buitenspel (alleen meenemen in beoordeling wanneer buitenspel waarneembaar is voor de scheidsrechter);

<u>3.2 – Toepassing spelregels</u> Disciplinair beleid	De scheidsrechter: <ul style="list-style-type: none"> - Neemt de juiste disciplinaire maatregelen, passend bij de aard van de overtreding; - Weet onderscheid te maken tussen onvoorzichtig, onbesuisd en buitensporige inzet; - Past de meest actuele richtlijnen toe; - Bestraft een gebrek aan sportiviteit en respect; - Kan onderscheid maken tussen een veelbelovende aanval en het ontnemen van een duidelijke scoringskans; - Weet de richtlijnen rondom overtredingen in het strafschoopgebied goed toe te passen (triple punishment).
<u>4.1– Positie kiezen & volgen</u> Volgen en positie kiezen tijdens het spel	De scheidsrechter: <ul style="list-style-type: none"> - Is tijdig op de plaats van de overtreding om het risico van escalatie of protesten te voorkomen; - Heeft altijd een optimale waarnemingsafstand tot de actieve spelsituatie, volgt constant de aanvalsrichting, maar stoort daarbij het spel niet (raakt de bal niet) en houdt de passlijn open; - Zorgt voor een optimale positie zodat zijn waarneming leidt tot de juiste beslissing; - Houdt bij het flexibele diagonale systeem de bal en het spel zoveel mogelijk tussen zichzelf en de assistent-scheidsrechter en komt daarbij zo nodig in het strafschoopgebied - De scheidsrechter is korter gaan volgen op momenten dat de wedstrijd hier om vraagt en heeft op die manier de wedstrijd onder controle gehouden; - Past zijn volgen aan wanneer blijkt dat de (club) assistent-scheidsrechter niet goed of objectief functioneert.
<u>4.2 – Positie kiezen & volgen</u> Volgen en positie kiezen bij spelhervattingen	De scheidsrechter: <ul style="list-style-type: none"> - Heeft bij spelhervattingen optimaal overzicht; - Stelt de juiste prioriteiten bij spelhervattingen (bijvoorbeeld: positie ten opzichte van muur/strafschoopgebied); - Houdt bij onderbrekingen/blessurebehandelingen zicht op spelers en teamofficials.

5. ZELFREFLECTIEFORMULIER DUGOUT

Voor het volledige proces rondom het zelfreflectieformulier heeft de KNVB een apart handleiding geschreven. [Klik hier](#) om rechtstreeks naar de site te gaan.